

Meslek Lisesi Öğrencilerinin Finansal Okuryazarlık Becerilerinin Web 2.0 Araçlarıyla Geliştirilmesi *

*Sedat MADEN**

*Murat KAYA***

ÖZ

Finansal okuryazarlık kavramı, 21. yüzyıl becerileri arasında önemli bir yere sahiptir. Özellikle eğitim ortamlarında edinilen bilgilerle şekillenen bu beceri günümüzde kazanılması gereken son derece mühim bir beceridir. Meslek lisesi öğrencilerinin finansal okuryazarlık becerilerinin okul döneminde ve staj deneyimlerinde geliştirilerek meslek yaşantıları boyunca kullanacakları önde gelen becerilerden biri olması bu araştırmanın değerini ortaya koymaktadır. Araştırmada meslek lisesi öğrencilerinin finansal okuryazarlık becerilerini Web 2.0 araçlarıyla geliştirmek amaçlanmıştır. Araştırma nitel araştırma modellerinden durum çalışması yöntemine uygun olarak yürütülmüştür. Meslek lisesinde staj döneminde olan 12. sınıf öğrencilerinden 20 öğrenci araştırmanın örneklemini oluşturmaktadır. 12. sınıf Türk dili ve edebiyatı dersi hikâye ünitesi sözlü iletişim öğrenme alanında yer alan okuma etkinlikleri içerisinde iki hafta süreyle çeşitli konularda yazılmış olan abonelik sözleşmeleri, bilgi ve talep formları, kira sözleşmeleri, araç alım sözleşmeleri, sosyal medya üyelik sözleşmeleri, kredi kartı sözleşmeleri, bireysel kredi sözleşmeleri, elektrik, doğalgaz, internet ve su abonelik sözleşmeleri öğrencilere okunarak finansal metinler ve bu metinlerin içerikleri hakkında kapsamlı bilgiler verilmiştir. Öğrenciler iki haftalık eğitim sonrasında edindikleri bilgilerden hareketle kendi finansal metinlerini Web 2.0 aracı olan *Wattpad* uygulamasıyla yazmışlardır. Öğrenciler yazdıkları finansal metinlerde öğrendikleri bilgilerden hareketle bir finansal metinde bulunması gereken en önemli maddeleri belirleyerek kendi finansal metinlerini oluşturmuştur. Böylece bir finansal metinde bulunması gereken özellikleri anlayarak, bilerek ve uygulayarak yazma imkânı bulmuştur. Öğrencilerin metinleri daha sonra '*finansal metin değerlendirme formu*' ile değerlendirilmiştir. Ayrıca uygulama sonrasında öğrencilere iki tane açık uçlu sorudan oluşan '*görüşme formu*' uygulanmıştır. Araştırma sonucunda öğrencilerin Web 2.0 araçlarıyla kendi oluşturdukları metinler üzerinden finansal okuryazarlık becerilerini geliştirdikleri görülmüştür. Öğrencilerin finansal metin oluştururken bu metinlerde bulunması gereken içeriklere, yasal haklara, form doldurmaya, hüküm ve koşullara, gerekli adımları tamamlayarak metin oluşturma becerilerine sahip oldukları anlaşılmıştır.

Anahtar Kelimeler: Finansal okuryazarlık, meslek lisesi, sözleşmeler, Web 2.0.

Atf Bilgisi: Maden, S. & Kaya, M. (2023). Meslek lisesi öğrencilerinin finansal okuryazarlık becerilerinin web 2.0 araçlarıyla geliştirilmesi. *Anadolu Dil ve Eğitim Dergisi*, 1(2), 69-78. Doi: 10.5281/zenodo.10445724

* Bu makale, 14. Dünya Dili Türkçe Sempozyumunda sözlü bildiri olarak sunulan çalışmanın genişletilmiş hâlidir.

* Prof. Dr., Bayburt Üniversitesi, Eğitim Fakültesi, Türkçe Eğitimi ABD, sedatmaden@bayburt.edu.tr.

ORCID: 0000-0002-8024-8182.

** Doktora Öğrencisi, Bayburt Üniversitesi, Lisansüstü Eğitim Enstitüsü, Türkçe Eğitimi, dekadand28@hotmail.com.
ORCID: 0000-0002-2232-2081.

Development of Financial Literacy Skills of Vocational High School Students with Web 2.0 Tools

ABSTRACT

The concept of financial literacy has an important place among the 21st century skills. This skill, which is shaped especially by the knowledge acquired in educational environments, is an extremely important skill that must be gained today. The fact that the financial literacy skills of vocational high school students are one of the leading skills that they will use throughout their professional experience by developing them during school and internship experiences reveals the value of this research. The research is intended to improve the financial literacy skills of vocational high school students with Web 2.0 tools. The research was conducted in accordance with the situation study method from qualitative research models. 20 students from 12th grade students who are in the internship period in vocational high school constitute the sample of the research. 12th grade Turkish language and literature course story unit subscription contracts, information and request forms, lease contracts, written on various topics for two weeks within the reading activities in the field of verbal communication learning, vehicle purchase contracts, social media membership contracts, credit card contracts, individual loan contracts, electricity, natural gas, internet and water subscription contracts are read to students and provided with comprehensive information about financial texts and their content. Students wrote their own financial texts with the application of Wappad, the Web 2.0 tool, based on the information they received after two weeks of training. Students created their own financial texts by identifying the most important items that should be found in a financial text, based on the information they learned in the financial texts they wrote. Thus, they found the opportunity to write by understanding, knowing and applying the features that should be found in a financial text. Students' texts were then evaluated with 'financial text evaluation form'. In addition, after the application, 'interview form' consisting of two open-ended questions was applied to students. As a result of the research, it was seen that students developed their financial literacy skills through the texts they created with Web 2.0 tools. It was seen that students have the content, legal rights, form filling, terms and conditions that should be present in these texts when creating financial text, and the ability to create text by completing the necessary steps.

Keywords: Financial literacy, vocational high school, contracts, Web 2.0.

Giriş

İnsanoğlunun eğitimle başlayan bilgi edinme süreci zamanla genişir ve sürekli olarak kendini yeniler. Bu süreç, düzenli yapılan bilgi tekrarlarıyla daha kalıcı hâle gelir. Bu noktada okul döneminde edinilen bilgilerin gerekliliği ve etkisi oldukça önemlidir. Değişen ve gelişen dünyanın istekleri karşısında kendini her zaman yenileme ihtiyacı duyan insanoğlu, farklı becerilere sahip bir birey olarak toplum içerisinde kendini ifade eder. Burada bireyin çağın ihtiyaçlarına cevap verebilen ve her zaman kendini yenileyen becerilere sahip olması son derece kıymetlidir. Okul çağında farklı becerilerin gelişmiş olması da bu süreçte beklenen bir durumdur. İnsanların hayat boyu öğrenme süreçlerinde her zaman kullanacakları okuryazarlık becerileri, gelişen ve değişen dünyanın hayat koşullarında kazanılması gereken önemli becerilerdir. “Okuryazarlık, yazı sembollerini seslendirme ve anlamlandırma ile başlayan, bu becerinin etkili bir şekilde kullanılması ile nesnelere, olgu ve olayları daha ayrıntılı anlama ve anladıklarına kendi özünü katarak kendini ifade etme durumudur. Bir başka boyutuyla okuryazarlık, bir etkileşim yoludur. Toplumdaki bilgileri, becerileri ve sosyal normları anlama, birbiriyle paylaşma, yorumlayabilme ve sonraki nesillere aktarma aracıdır” (Altun, 2005: 113). Okuryazarlık becerileri sosyal hayatın önemli bir parçasını oluşturmaktadır. Ülkelerin gelişmişlik düzeyleri bu tür becerilere sahip bireyler yetiştirmeleriyle doğrudan ilgilidir. “Sosyal hayatın eğitim alma-verme, dinlenme, eğlenme, haberleşme, seyahat ve bütün meslekî faaliyetleri kişilerin okuryazarlık becerileri ile ilgili olduğu kadar aynı zamanda toplumların gelişmişlik göstergelerinden biridir. Artık, toplumların gelişmişliği sadece ekonomik faaliyetle ölçülmemektedir. Bir ülkede basılan ve satılan gazete, kitap, dergi sayısı ve çeşidi; yapılan konferans, panel, forum ve benzeri faaliyetlerin

sıklığı ve niteliği o toplumun gelişmişliğinin ölçütü olmaktadır. Günümüzde artık, doğal kaynakları sebebiyle zengin ve ekonomileri güçlü pek çok ülke, okuryazarlıkla ilgili faaliyet alanlarında zayıf oldukları için gelişmekte olan veya gelişmemiş toplum statüsünde değerlendirilmektedir” (Aşıcı, 2009:17). Bu açıdan değerlendirildiğinde okuryazarlık becerisinin toplumların geleceğiyle yakından ilgisi olduğu söylenebilir. Yaşanılan yüzyıl bir yandan okuryazarlık becerilerinin önemini gözler önüne sererken diğer yandan da farklı okuryazarlık türleriyle de bu sürece katkı sağlamaktadır. Medya okuryazarlığı, dijital okuryazarlık, su okuryazarlığı ve finansal okuryazarlık gibi kendi içerisinde büyük öneme sahip olan çeşitli okuryazarlık türleri bu çeşitliliğin önemini daha belirgin bir şekilde gözler önüne sunmaktadır.

21. yüzyılın beklentilerin ötesinde gerçekleşen ihtiyaçları, özellikle bireysel ekonomilerin önemini gözler önüne sermektedir. Artan ihtiyaçlar ve önü alınamayan istekler bu iki değer arasındaki uçurumu gittikçe açmaktadır. Böylelikle bilinçsiz tüketim alışkanlıkları ve borçlar sarmalında yaşamak zorunda kalan insan sayıları giderek artmaktadır. Bireylerin bu olumsuz döngülerle karşılaşmalarını için özellikle okul dönemlerinde edinecekleri finansal okuryazarlık eğitimlerinin payı oldukça büyüktür. “Bireylerin ve toplumun finansal refahını artırmak üzere, finansal bilgileri bilme; ilgili kavramları, riskleri ve becerileri anlama; bu bilgi ve anlayışı farklı finansal bağlamlarda etkili kararlar almak için kullanma güdüsü ve güvenine sahip olmaktır” (OECD, 2013). Finansal okuryazarlık, finansal beceriler edinme ve bu becerileri kullanma biçimi olarak değerlendirilebilir. “Finansal okuryazarlık, bireyin finansı anlayabilme becerisidir. Daha açık bir ifadeyle, bireyin daha etkin finansal kararlar alması için sahip olması gereken finansal bilgi ve yeteneklerdir” (Kılıç, Ata ve Seyrek, 2015). Başka bir ifadeyle bireylerin kendi finansal durumlarını kontrol edebilme ve finansal bilgiyi kullanabilme becerisi olarak da ifade edilebilir. Her ne şekilde olursa olsun finansal okuryazarlık, birey olabilmenin ve toplumsal yapı içerisinde ekonomik bir denge oluşturabilmenin en temel ölçütlerindedir.

Finansal okuryazarlık becerisi eğitiminin öncelikli olarak eğitim ortamlarında öğrencilere verilmesi gerekir. Bu amaçla hazırlanan ders içeriklerinin ders kitapları başta olmak üzere çeşitli öğretim yöntemleriyle ve araçlarıyla bu sürece dâhil olması son derece önemlidir. Günümüzde ülkelerin yüzleştiği temel sorunlardan birisi, finansal okuryazarlık becerisi gelişmemiş bireylerden oluşmalarıdır. Bu sorun özelde basit gibi dursa da temelde devletlerin ekonomik döngülerini belirleyen önemli bir konudur. Finansal okuryazarlık bireylerin, şirketlerin, fabrikaların, kurumların, ülkelerin ve dolaylı olarak her anlamda ekonomiyi merkeze alan dünyanın sorunudur. Bu durum karşısında finansal okuryazarlık becerisi yüksek bireylerin yetişmesi, ülkelerin finansal sorunlarla karşılaşmaması adına önemli bir durumdur. “Finansal okuryazarlık bireysel tasarrufların artırılması açısından da önem arz etmektedir. Bireylerin emeklilik yaşantılarında refah kaybı yaşamaması finansal okuryazarlığın gelişimine bağlı görülmektedir” (Altıntaş, 2009: 152). Bireylerin kendi geleceklerini ekonomik açıdan rahat sürdürebilmeleri adına yapılacak olan her türlü tasarruf tedbirleri de finansal okuryazarlığın bir sonucu olarak görülebilir. Finansal okuryazarlık eğitimi ekonomik anlamda temel becerileri geliştirirken diğer taraftan da tasarruf tedbirleri ve yönetimi hakkında da bireylere yardımcı olur. Ülkemiz sahip olduğu genç nüfusu ile gelecekte yaşayabileceği olası problemlerin önüne geçebilmek amacıyla finansal okuryazarlık eğitimlerine ağırlık vermesi oldukça önemlidir. Bu noktada finansal okuryazarlık eğitimlerinin eğitimin her kademesinde sıklıkla dile getirilmesi ve bu becerilerin öğrencilere etkili bir şekilde kazandırılması gerekmektedir. Öğrencilerin bu becerileri özellikle okul çağında edinmeleri ve devamında sosyal yaşamlarında kullanmaları gerektiği düşünülürse finansal okuryazarlık eğitimlerinin önemi daha net bir şekilde ortaya çıkmaktadır.

Meslek lisesi öğrencilerinin okul sonrası dönemde kullanacakları en önemli becerilerden biri olan finansal okuryazarlık becerisi, özellikle iş yaşamlarında onların en büyük yardımcılarından biri olacaktır. Okul döneminde edinmeleri gereken bu beceriyi staj sürecinde deneyimlemeleri ve sonrasında bir ömür boyu kullanacakları düşünüldüğünde bu becerinin önemi net bir şekilde ortaya çıkmaktadır.

Türk dili ve edebiyatı dersi içeriğinde yer alan öğrenme alanlarında finansal okuryazarlık eğitimlerinin doğrudan öğrencilere aktarıldığı bir konu yer almamaktadır. Ancak dersin içeriğine ve konunun uygunluğuna göre bu eğitimler özellikle sözlü iletişim öğrenme alanı içerisinde yer alan çeşitli metin türleri ile öğrencilere aktarılabilir. Bu, eğitim içeriklerinin bir parçasıdır ve kitap üzerinde bir etkinlik olarak kaldığında sadece bir noktaya kadar öğrenciye yardımcı olabilmektedir. Hâlbuki öğrencilerin yaparak ve yaşayarak yapacağı etkinlikler bilginin kalıcı ve sürdürülebilir olması açısından oldukça faydalıdır. Bu amaçla çağın gereği olan öğretim yöntemlerinden faydalanmak gerekir.

Uzaktan eğitim süreciyle birlikte daha sık kullanılmaya başlanan Web 2.0 araçları, günümüzde yaygınlığını artırarak devam ettirmektedir. Web 2.0 araçlarının dersin içeriğine göre çeşitli etkinliklerle öğrenciler tarafından kullanılması, dijital dönüşüm çağında öğrenciler için oldukça gereklidir. Yaşanılan dijital çağda bilişim teknolojilerinin eğitim ortamlarına aktarılmasıyla birlikte bu tür araçlar hem süre hem de mekân tasarrufu sağlamaktadır. “Web 2.0 teknolojilerinin kullanım alanı her geçen gün hızla genişlemektedir. Bu durumun başlıca nedeni, Web 2.0 teknolojilerinin, kullanıcı ve web uygulamaları arası etkileşimi, kullanıcılar arası etkileşimi, işbirlikçi çalışmaları ve bilgiye erişimi, internet ortamında oldukça kolay bir hale getirmesidir. Söz konusu bu özellikler, Web 2.0 teknolojileri ve standartlarının eğitim alanında kullanılmasına ön ayak olmuştur” (Deperlioğlu ve Köse, 2010:338). Buradan hareketle eğitim ortamlarında derslerin içeriğine uygun farklı Web 2.0 araçlarıyla yenilikçi etkinliklerin yapılması dijital dönüşüm çağında son derece değerlidir.

Meslek lisesi öğrencilerinin okul sonrası iş ve sosyal yaşamlarında sıklıkla kullanacakları finansal okuryazarlık becerileri, öğrencilerin ekonomik yaşamlarını düzenleyecek önemli bir beceridir. Diğer taraftan okuryazarlık kavramının içeriğine uygun bir şekilde okuma ve yazma faaliyeti olarak da şekillenen bu beceri, değişen hayat koşullarının önemli bir parçasını oluşturmaktadır. Sosyal yaşamın bir gereği olarak abonelik sözleşmeleri, formlar, kira kontratları ve bunun gibi birçok içerik, sosyal hayatın vazgeçilmezlerindedir. Abonelik sözleşmeleri ve formlar özellikle iş, ev, banka gibi birçok alanda insan hayatında yer almaktadır. Bu sözleşmeler, iş ve toplum hayatını her anlamda güvence altına alırken diğer taraftan da tüketiciyi belirli yükümlülüklerin içerisine çekmektedir. Sayfalarca detaydan ve yükümlülükten oluşan bu sözleşmeler, çoğu zaman tüketiciler tarafından okunmamakta ve sadece ‘bilgi edindim’ şeklinde imzalanmaktadır. Oysaki bu sözleşmelerin içeriğinde yer alan bütün maddelere hâkim olmadan atılan imzalar ilerleyen dönemde tüketicilere hukuki sorumluluklar getirebilmektedir. İnsanların hızla geçen zaman içerisinde bir an önce imzalayıp işlerini yürütülebilmek adına çoğu zaman okumadığı bu sözleşmeler son derece dikkat edilmesi gereken sözleşmelerdir. Finansal okuryazarlık kavramı içerisinde öğrencilerin abonelik sözleşmelerini okuyup anlayarak bu metinlere imza atmaları ve bu farkındalıkla yaşamlarını sürdürmeleri değişen dünya koşullarının önemli bir parçasıdır.

Araştırmada meslek lisesi öğrencilerinin Web 2.0 araçlarını kullanarak kendi oluşturdukları finansal metinler üzerinden finansal okuryazarlık becerilerini geliştirmeleri ve hayatlarına bu noktada büyük bir farkındalık katmaları hedeflenmiştir. Buradan hareketle toplumsal yaşamın önemli bir parçasını oluşturan finansal okuryazarlık becerilerini, finansal metinleri okuma ve yazma faaliyeti olarak öğrencilerin kendi yazdıkları metinler üzerinde geliştirmeleri, yaygın etki ve katma değer taşıyan bir kazanımdır. Bu açıdan özelden meslek lisesi öğrencileri genelde ise tüm bireyler için önemli bir beceri olan finansal okuryazarlık becerisi, Web 2.0 araçlarıyla geliştirilmeye çalışılmıştır.

Yöntem

Araştırmanın Modeli

Araştırma nitel araştırma modellerinden durum çalışması yöntemine uygun olarak yürütülmüştür. “Durum çalışması, sınırlı bir sistemin nasıl işlediği ve çalıştığı hakkında sistematik bilgi toplamak için çoklu veri toplama kullanılarak o sistemin derinlemesine incelenmesini içeren metodolojik bir yaklaşımdır” (Subaşı ve Okumuş, 2017: 420).

Örneklem / Araştırma grubu

Araştırmada meslek lisesi öğrencilerinin finansal okuryazarlık becerilerini geliştirebilmek için staj döneminde olan 12. sınıf öğrencilerinden 20 öğrenci örneklem olarak seçilmiştir. Bu öğrencilere 12. sınıf Türk dili ve edebiyatı dersi Hikâye ünitesi sözlü iletişim öğrenme alanı içerisinde yer alan okuma etkinlikleri kapsamında iki hafta süresince çeşitli konularda yazılmış olan abonelik sözleşmeleri, bilgi ve talep formları okunarak açıklayıcı ve detaylı bilgiler verilmiştir. Öğrenciler iki haftalık eğitim sonrasında okulun bilgisayar atölyesinde, edindikleri bilgilerden hareketle kendi finansal metinlerini, abonelik sözleşmelerini ve formlarını Wattpad uygulamasıyla yazmışlardır.

Veri Toplanması ve Analizi

Veri toplama aracı olarak '*finansal metinleri değerlendirme formu ve görüşme formu*' kullanılmıştır. Literatürdeki finansal metinlerle ilgili benzer formlar incelenerek bir madde havuzu oluşturulmuştur. Madde havuzundan hareketle örnek bir form oluşturulmuştur. Bu form için iki Türkçe eğitimi alan uzmanından görüş alınmıştır. Ayrıca formlar 5 öğrencinin yazdığı finansal metinler üzerinde uygulanmıştır. Araştırma uygulanabilirlik ilkesi doğrultusunda finansal metinlerden abonelik sözleşmeleri (formlar, kira sözleşmeleri, araç alım sözleşmeleri, sosyal medya üyelik sözleşmeleri, kredi kartı sözleşmeleri, bireysel kredi sözleşmeleri, elektrik, doğalgaz, internet ve su abonelik sözleşmeleri) ile sınırlandırılmıştır.

Öğrencilerin Web 2.0 araçlarını kullanarak oluşturduğu finansal metinler *finansal metinleri değerlendirme formu* ile değerlendirilmiştir. Ayrıca öğrencilere daha sonra bir görüşme formu uygulanarak finansal metin oluşturdukları Web.2.0 araçlarını değerlendirme soruları sorulmuştur. Bu sorulara öğrenciler yazılı olarak cevap vermişlerdir. Öğrencilerin Wattpad uygulamasıyla yazdığı metinlerden bazıları aşağıda Tablo 1'de gösterilmiştir.

Tablo 1. Wattpad sözleşme örnekleri

Kredi Kartı Sözleşmesi

1-Kredi kartı sahibi adına düzenlenen kart ücretini ödemekle yükümlüdür.

2-Kredi kartı sahibi, kart ile yaptığı harcamaları son ödeme gününe kadar ödemekle yükümlüdür.

3-Kredi kartı sahibi, nakit avans kullanmış ise, kartı çıkaran kuruluşun faiz ve gecikme faizi ödenmesini isteme hakkı ortaya çıkacağını bilir.

4-Kredi kartı sahibi, kart yenileme ve limit artırma gibi durumlarda bankanın gerekli risk koşullarını yeniden değerlendireceğini bilir.

5-Kredi kartı sahibi, kart hesabı ve ek kartlarına ait tüm borçlarını ve alacaklarını kendisi olduğunu bilir.

6-Müşteri pos cihazları ve atmlerde kredi kartı olmaksızın işlem yapmanın mümkün olamayacağını bilir.

7-Kredi kartının çalınması, kaybedilmesi veya gasp edilmesi gibi durumlarda kart sahibinin bunu derhal kartı çıkaran kuruluşa bildirmesi gerektiğini bilir.

8-Uygulamada hesap ekstresi veya kredi kartı ile yapılan harcama bilgilerini gösteren belgeyi, kredi kartı sahibinin talep edebileceğini bilir.

9-Kredi kartı sözleşmesinde yer alan hükümlerin özel hükümlerle yeniden düzenlenebileceğini bilir.

10- Kredi kartı sahibi, kartın üzerinde yazılı olan son kullanma tarihindeki ayın son gününe kadar kartı kullanabileceğini bilir.

wattpad Gözetim Topluluk Ara

 3 0 1

[Okumaya başla](#) +

M muhammet_aslennn

Tamamlandı Yetişkin

Mobil Hat Sözleşmesi

Müşteriler bu sözleşmeyi imzalayarak aşağıda belirtilen koşulları kabul eder:

- 1-Bu sözleşme bir tarafta operatör diğer tarafta da abone arasında yapılmıştır.
- 2-Abone, kurum tarafından belirlenen belgeleri kuruma sunmak zorundadır.
- 3-Müşteriler bu sözleşmeyi imzalayarak, kişisel bilgilerinin ve sunduğu belgelerin doğruluğunu kabul eder.
- 4-Müşteri operatör hattını kullanabilmek için bu sözleşmeyi kabul etmek zorundadır.
- 5-Aboneler uluslararası dolaşım hizmetlerini kullanabilmek için belirlenen ücretleri ödeyeceğini bilir.
- 6- Abone kendisine tahsis edilen SIM kartın yalnızca kişisel iletişim amacı ile kullanacağını bilir.
- 7-Operatör, aboneliği herhangi bir nedenle sonlandırdığında abone yasalarda yazılı vergileri ve o zamana kadarki kullanım ücretlerini ödeyeceğini bilir.
- 8-Abone'ye sözleşme süresince tahsis edilen SIM kartın sorumluluğunun kendisinde olduğunu bilir.
- 9-Abone, önceki dönemlere ait borçlarını; sonraki dönem faturalarında veya ayrı bir fatura ile ücretlendirileceğini kabul eder.
- 10-Abone, aboneliğini her zaman ücretsiz olarak sona erdirebileceğini bilir.

© Tüm Hakları Saklıdır

hat kontrat mobil sözleşme sözleşmesi

Finansal metinleri değerlendirme formu ile elde edilen veriler, araştırmacılar tarafından frekans ve yüzde değerleri çıkartılarak analiz edilmiştir. Görüşme formu ile elde edilen veriler ise içerik analizine tabi tutulmuştur.

Araştırma ve Yayın Etiği

Bu çalışmada, Yükseköğretim Kurumları Bilimsel Araştırma ve Yayın Etiği Yönergesi'nde belirtilen tüm kurallara uyulmuştur. Yönergede *Bilimsel Araştırma ve Yayın Etiğine Aykırı Eylemler* başlığı altında açıklanan eylemlerden hiçbiri gerçekleştirilmemiştir.

Bulgular

Araştırmada meslek lisesi öğrencilerinin finansal okuryazarlık becerilerini kendi yazdıkları metinler üzerinden geliştirmek hedeflenmiştir. Öğrencilerin Web 2.0 araçlarından Wattpad uygulamasını kullanarak yazdıkları finansal metinlerde dikkat ettikleri hususlar ve bu metinlerin değerlendirilmesi aşağıda tablolar hâlinde gösterilmiştir.

Tablo 2: Finansal metinleri değerlendirme formu

	Evet		Kısmen		Hayır	
	f	%	f	%	f	%
1. Matbu sözleşme ve formları doldurabilir.	17	85	3	15	-	0
2. Sözleşme ve formları okuyup yazabilir.	18	90	2	10	-	0
3. Abonelik sözleşmelerini okuyup anlar.	18	90	2	10	-	0
4. Sözleşmelerde hak kaybına uğramamak adına sahip olduğu sorumlulukları bilir.	16	80	3	15	1	5
5. Sözleşme içeriklerinden hareketle finansal sorunlar karşısında ne yapacağını bilir.	17	85	2	10	1	5

6. Abonelik sözleşmelerinin tüketiciye sunduğu koşulları bilir.	18	90	1	5	1	5
7. Sözleşme maddelerini kullanım alanlarına göre anlayıp yazabilir.	20	100	-	0	-	0
8. Sözleşme maddelerinde yer alan imza ve adres bilgilerinin önemini bilir.	20	100	-	0	-	0
9. Aldığı malın veya hizmetin kusurlu olması durumunda sahip olduğu hakları bilir.	17	85	2	10	1	5
10. Sözleşmelerde yer alan finansal garanti ile birlikte tüketici haklarının neler olduğunu bilir.	18	90	2	10	-	0
11. Sözleşmelerdeki hukuki sorumluluklarının neler olduğunu bilir.	18	90	1	5	1	5
12. Sahip olduğu ürün veya malın ikinci el koşullarını bilir.	19	95	1	5	-	0

Tablo 2'deki finansal metin değerlendirme formuna göre öğrencilerin Wattpad uygulamasıyla yazdıkları finansal metinlerin değerlendirilmesi yapılmıştır. Öğrencilerin yazdıkları finansal metinlere göre değerlendirme formunda belirtilen özellikleri taşıyanların oranı oldukça yüksektir. Öğrencilerin formda yer alan 12 maddeye göre evet oranı ortalaması %90'dır. Finansal metin değerlendirme formuna göre öğrencilerin yazdıkları finansal metinlerde formda belirtilen özellikleri taşımayanların oranı ise oldukça düşüktür. Öğrencilerin formda yer alan 12 maddeye göre hayır oranı ortalaması %2'dir. Öğrencilerin finansal metin değerlendirme formuna göre formda belirtilen özellikleri kısmen taşıyanların oranı da çok düşüktür. Öğrencilerin formda yer alan 12 maddeye göre formda belirtilen özellikleri kısmen taşıyanların oran ortalaması da %2'dir.

Öğrenci Görüşleriyle İlgili Bulgular

Öğrencilerin Web 2.0 aracı olan Wattpad uygulamasıyla oluşturdukları finansal metinlerden sonra kendilerinden iki tane açık uçlu sorudan oluşan görüşme formunu cevaplamaları istenmiştir. Öğrencilerin bu sorulara verdikleri cevaplar olumlu veya olumsuz olma durumuna göre kategorilendirilmiştir.

Soru 1: *Web 2.0 araçlarının finansal metinleri okuyup anlama üzerindeki etkileri hakkında ne düşünüyorsunuz?* Bu soruyla ilgili öğrencilerin verdiği cevaplar ve bu cevapların dağılımı aşağıda gösterilmiştir.

Olumlu Cevaplar:

- “Wattpad uygulamasıyla finansal metinleri daha rahat ve kolay anlayabiliyorum.”(K...)
- “Web 2.0 araçlarıyla finansal metin yazmak hem çok kolay hem de daha anlaşılır oluyor.”(K...)
- “Web 2.0 araçları finansal metinleri anlamamı kolaylaştırıyor.”(K...)
- “Web 2.0 araçlarından Wattpad uygulamasıyla daha kolay okuyup anlayabiliyorum.”(K...)
- “Finansal metinleri anlamak için Wattpad uygulamasını kullanmak çok faydalı oluyor.”(K...)

Olumsuz Cevaplar:

- “Finansal metinleri web 2.0 araçlarıyla bile anlayamıyorum.”(K...)

Tablo 3. 1. soru ile ilgili cevaplar

Olumlu	19
Olumsuz	1

Tablo 3'e göre öğrencilerin 1. soruda belirtilen finansal metinleri anlamada Web 2.0 araçlarının etkisiyle ilgili görüşlerine bakıldığında 19 öğrencinin olumlu ve 1 öğrencinin de olumsuz görüş belirttiği görülmektedir.

Soru 2: *Web 2.0 araçlarının sözleşme ve formları doldurma/oluşturmaya dair katkısı hakkında ne düşünüyorsunuz?* Bu soruyla ilgili öğrencilerin verdiği cevaplar ve bu cevapların dağılımı aşağıda gösterilmiştir.

Olumlu Cevaplar:

- “Bu araçlarla finansal metinler daha kolay oluşturulabiliyor.”(K...)
- “Finansal metinler Watsapp uygulamasıyla çok rahat yazılabiliyor.”(K...)
- “Watsapp uygulaması bu tür sözleşmeleri doldurmak için oldukça faydalı bir araçtır.”(K...)
- “Web 2.0 araçlarıyla sözleşme ve formlar daha kolay yazılabiliyor.”(K...)
- “Finansal metinleri oluşturmak için kesinlikle Web 2.0 araçları kullanılmalıdır.”(K...)

Tablo 4. 2. soru ile ilgili cevaplar

Olumlu	20
Olumsuz	-

Tablo 4'e göre öğrencilerin 2. soruda belirtilen Web 2.0 araçlarının sözleşme ve form doldurmaya/oluşturmaya katkısı ile ilgili görüşlerine bakıldığında öğrencilerin tamamının olumlu görüş belirttiği görülmektedir.

Sonuç

Finansal okuryazarlık 21. yüzyıl becerileri içerisinde oldukça önemli bir yere sahiptir. Bireylerin sosyalleşme süreçlerinin önemli bir bölümünü oluşturan ekonomik yapılar, bu sürecin en dikkat edilmesi gereken taraflarındandır. Bu açıdan değerlendirildiğinde finansal okuryazarlık, bugün gelinen noktada dünyanın en temel önceliklerinden biri hâline gelmiştir. “Finansal okuryazarlık işçiden memura, serbest meslek erbabından tarım ve hayvancılıkla geçimini sağlayan çiftçiye kadar herkesin önemsemesi gereken bir konudur. Özellikle ekonomi alanında insana ‘aldanmamak’ için gerekli olan temel finansal bilgileri finansal okuryazarlık denilen kavram kazandırabilecektir. Günümüz dünyasında hiçbir insan ‘benim ekonomiyle, finansla işim olmaz’ diyemez. Dolaylı ya da doğrudan herkesin ekonomi ile bir ilişkisi vardır” (Diri ve Arı, 2020: 8). Toplumsal yapının kendi içinde barındırdığı ve bireylerin finansal özgürlükleriyle bütünleşen ekonomik değerler, yaşanan yüzyılın önemli sorunlarındandır. Bu noktada devreye giren finansal beceriler, bu sorunların ortadan kalkmasında son derece büyük bir yere sahiptir. Bu amaçla finansal okuryazarlık becerisini geliştirmek tüm dünya için son derece kıymetli bir görevdir. “Bugün birçok ülkede, finansal okuryazarlıkla ilgili yapılan araştırmalardan elde edilen bulgular ışığında, finansal okuryazarlığın artırılması ve yaygınlaştırılması için öneriler başlığı altında birçok politikalar ve stratejiler geliştirilmiştir. Geliştirilen önerilere bakıldığında, özellikle tasarrufların artırılmasında ve olası finansal dolandırıcılıkların etkilerinden korunmada bilinçli finansal okuryazarlık düzeyinin yakalanması için finansal eğitimin gerekliliği vurgulanmaktadır” (Tetik, 2019: 2756). Finansal eğitimle başlayan bu süreç okul döneminde alınan eğitimle anlamlı bir yapıya dönüşür.

Araştırmadan elde edilen bulgulara göre; öğrencilerin Web 2.0 araçlarından Watsapp uygulamasını kullanarak oluşturdukları finansal metinler değerlendirildiğinde, öğrencilerin yazdıkları metinlerde finansal metin değerlendirme formunda belirtilen kriterlere uydukları ve kendi metinlerini oluşturdukları görülmüştür. Öğrencilerin yazdıkları finansal metinlere göre formda belirtilen özellikleri taşıyanların oranı oldukça yüksektir. Bu durum öğrencilerin web 2.0 araçlarını kullanarak finansal okuryazarlık becerilerini geliştirdiklerinin bir göstergesidir.

Öğrencilerin özellikle okul dönemlerinde deneyimleyerek edindiği beceriler yaşam boyu öğrenme süreçlerine büyük farkındalıklar katmaktadır. Finansal okuryazarlık becerisi öğrencilerin okul

yıllarında aktif uygulama alanı bulması hâlinde geliştirilebilecek önemli becerilerdendir. Bu amaçla öğrencilere dersin içeriğine uygun bir şekilde finansal okuryazarlık becerilerini geliştirebilecek etkinliklerin yaptırılması son derece önemlidir. Ülkelerin eğitim politikalarının bu süreçte finansal okuryazarlık becerilerini geliştirecek ders ve etkinliklerle müfredat planlamalarına dâhil edilmesi gerekir. “Ülkemizde ise meslek liselerindeki alanın gereği bazı zorunlu dersler dışında finansal okuryazarlık ayrı bir ders olarak tanımlanmamıştır. Finansal okuryazarlıkla ilgili beceri ve bilgiler çeşitli derslerin içinde yer almakta ayrıca girişimcilik başta olmak üzere bazı seçmeli derslerle kazandırılmaya çalışılmaktadır” (Güvenç, 2017: 939). Eğitim sistemleri içerisinde yapılacak olan güncellemelerle kendine önemli bir yer bulması gereken finansal okuryazarlık becerisi gerekli adımların bir an önce atılmasıyla bu konudaki eksikliğin giderilmesine katkı sağlayacaktır.

Öğrencilerin Web 2.0 araçlarıyla finansal metinleri anlama ve yorumlamadaki katkısını ölçmek amacıyla hazırlanan açık uçlu sorulara verdikleri cevaplardan hareketle, öğrencilerin tamamı Web 2.0 araçlarının finansal metinleri anlamada ve yorumlamada oldukça etkili bir araç olduğunu belirtmişlerdir. Aynı şekilde katılımcılar, diğer soruda da Web 2.0 araçlarının finansal metin oluşturmaya katkısının oldukça fazla olduğunu ifade etmişlerdir. Buradan hareketle Web 2.0 araçlarının finansal metinleri anlama, yorumlama ve oluşturmada etkili bir araç olduğu sonucuna ulaşılabilir.

Meslek lisesi öğrencilerin finansal okuryazarlık becerilerini geliştirmek amacıyla gerçekleştirilen araştırmada, öğrencilerin Web 2.0 araçlarıyla kendi yazdıkları metinler üzerinden finansal metinleri okuyup anlayabildikleri ve geliştirdikleri sonucuna ulaşılmıştır. Meslek lisesi öğrencilerinin kendileri için son derecede önemli olan bu becerilerini Web 2.0 araçlarını kullanarak etkili bir şekilde geliştirmeleri finansal okuryazarlık becerilerinin gelişimi açısından son derece değerlidir.

Öneriler

Finansal okuryazarlık becerilerinin kazanılmasında Web 3.0 araçlarıyla da etkinlikler yapmak faydalı olabilir.

Finansal okuryazarlık becerilerinin geliştirilmesinde farklı Web 2.0 araçlarının kullanılması oldukça faydalı olabilir.

Web 2.0 araçları finansal okuryazarlık dersinin müfredat planlamasına dâhil edilebilir.

Öğrencilerin finansal okuryazarlık becerilerini geliştirmek için farkındalığı arttıracak içeriklerin okulların sosyal medya hesaplarında, web sitelerinde, okul panolarında sıklıkla yer verilmesi faydalı olabilir.

Okul idaresi, veli ve öğretmenlerin finansal okuryazarlık konusunda bilgilendirici ve uygulayıcı eğitimler alması öğrencilerde bu becerinin gelişmesi için faydalı olabilir.

Finansal okuryazarlık becerilerini geliştirmek amacıyla ilk, orta ve lise düzeyinde finansal okuryazarlıkla ilgili çeşitli yarışmalar yapılabilir.

Öğrencilerde finansal okuryazarlık becerilerini geliştirmek amacıyla belirli aralıklarla finansal kuruluşlar ziyaret edilerek görsel ve bilişsel farkındalık sağlanabilir.

Finansal okuryazarlık becerilerini geliştirmek amacıyla derslerde geleneksel yöntemler yerine çağdaş öğretim yöntemleriyle etkinlikler yapılabilir.

Araştırma ve Yayın Etiği

Bu çalışmada, Yükseköğretim Kurumları Bilimsel Araştırma ve Yayın Etiği Yönergesi'nde belirtilen tüm kurallara uyulmuştur. Yönergede *Bilimsel Araştırma ve Yayın Etiğine Aykırı Eylemler* başlığı altında açıklanan eylemlerden hiçbiri gerçekleştirilmemiştir.

Yazarların Katkı Oranı

Çalışmada yazarların eşit oranda katkısı vardır.

Çıkar Çatışması

Çalışma ile ilgili herhangi bir çıkar çatışması bulunmamaktadır.

Kaynakça

- Altıntaş, K. M. (2009). Belirlenmiş katkı esaslı emeklilik planlarında finansal eğitimin önemi: katılımcıların finansal okuryazarlığı çerçevesinde alternatif bir yatırım eğitim modeli. *ZKÜ Sosyal Bilimler Dergisi*, 5(9), 151-176.
- Altun, A. (2005). *Gelişen teknolojiler ve yeni okuryazarlıklar*. Ankara: Anı Yayınları.
- Aşıcı, M. (2009). Kişisel ve sosyal bir değer olarak okuryazarlık. *Değerler Eğitimi Dergisi*, 7(17), 9-26.
- Deperlioğlu, Ö. & Köse U. (2010). *Web 2.0 teknolojilerinin eğitim üzerindeki etkileri ve örnek bir öğrenme yaşantısı*. Akademik Bilişim' 10- XII. Akademik Bilişim Konferansı Bildirileri, Muğla Üniversitesi.
- Diri, N.Ç. & Arı, S. (2020). *Örneklerle finansal okuryazarlık*. Ankara: İksad Publishing House.
- Güvenç, H. (2017). Öğretim programlarımızda finansal okuryazarlık. *İlköğretim Online*, 16(3), 935-948.
- Kılıç, Y., Ata, H. A. & Seyrek, İ.H. (2015). Finansal okuryazarlık: üniversite öğrencilerine yönelik bir araştırma. *Muhasebe ve Finansman Dergisi*, 4(122), 129-150.
- OECD (2013). Financial literacy framework, pisa 2012 assessment and analytical framework: mathematics, reading, science, problem solving and financial literacy. *OECD Publishing*.
- Subaşı, M & Okumuş, N. (2017). Bir araştırma yöntemi olarak durum çalışması. *Atatürk Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*. 21(2), 419-426.
- Tetik, N. (2019). Üniversite öğrencilerinin finansal okuryazarlık düzeylerinin incelenmesi: İnönü üniversitesi örneği, *Manas Sosyal Araştırmalar Dergisi*, 8(3), 2755-2774.